

ønsket at gjøre Rigsdagen meddelagtig i Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om det er hensigtsmæssigt nu til særskilt Behandling at udtage denne Del af den mere omfattende Op-gave, til hvis Løsning det, som Thingets ærede Medlemmer ville erindre, for tre Aar siden blev overdraget en Proceskommission under mit Forsæde at forsøge paa at gjøre Forslag.

Det var et nuværende høtteret kongevalgt Medlem af Landstinget (Rosenørn-Teilmann), der i 1868 som daværende Justitsminister foranledigede Nedsættelsen af en Kommission, hvis Opgave det skulde være at udarbejde nye Rettergangs-forslag, saavel med Hensyn til borgerlige Wi-stemaal som med Hensyn til Straffesager, paa Grundlag af de bekjendte Bestemmelser derom i Grundloven. Det er bitterligt, at de Ud-gangspunkter, som i saa Henseende ere givne ved Grundlovens Bud, ere grundforskjellige fra vor nuværende Rettergangsordning, saavel den borgerlige som Strafferettergangsordningen. Og, medens der ved Kommissionens Nedsæt-telse med Hensyn til Rettergangsmaaden i Straffesager forelaa fuldt udarbejdede Lovfor-slag, der endog fra Regjeringens Side havde været bragte frem for Rigsdagen, og som al-lerede havde været Gjenstand for forskjellig Overveielse og Prøvelse i denne, saa forelaa der derimod intet saadant Forarbejde med Hensyn til Rettergangsmaaden i borgerlige Sager. Der var altsaa, da Proceskommis-sionen begyndte sine Arbejder, en meget væsent- lig Forskjel med Hensyn til Sagens Stilling i disse tvende Retninger. Selv om det nem- lig maatte vise sig, at det var nødvendigt ogsaa at optage Ordningen af Rettergangs- maaden i Straffesager til ny og selvstændig Bearbejdelse i Kommissionen, saa forelaa der dog altsaa et saa betydeligt, brugbart og ud- førligt Materiale, at Arbejdet derved maatte blive meget lettet for denne Del af Sagen, medens der ikke var noget saadant Forarbejde med Hensyn til den borgerlige Rettergangs- maade. Seg kan derfor heller ikke Andet end

i høi Grad paaffjonne, at der i Kommissio- nen fandtes et Medlem, som var istand til at paatage sig det Arbejde, om hvilket der her var Spørgsmaal. Som Thingets ærede Medlemmer vistnok ville vide, var det det ærede juridiske Medlem for Kjøbenhavn, der ved det sidste Valg kom ind i dette Thing (Melleman). — Det være mig tilladt, netop paa Grund af at det Arbejde, som her foreligger, er en Frugt af Proceskommissionens Virksom- hed, med nogle Ord at forklare den Frem- gangsmaade, der er bleven fulgt i Kommissi- onen, thi kun derved kan jeg oplyse den Forberedelse, som der er givne den nærværende Sag. Den Fremgangsmaade, der i Proces- kommissionen er bleven fulgt i Henseende til det civil-processuelle Arbejde, er følgende. Det omtalte ærede Medlem af Proces- kommissionen optog først Sagen til selv- stændig Bearbejdelse og leverede et Udkast til, om jeg maa sige, den første Del, den al- mindelige borgerlige Rettergangsmaade, hvilket han ledsagede med Motiver. Dette Arbejde blev dernæst Gjenstand for en almindelig, gennemgaaende Prøvelse og Drøftelse i Proces- kommissionen. Efter at denne Drøftelse havde fundet Sted, reviderede Forfatteren af det nævnte første Udkast sit Arbejde, men saaledes at han fremdeles vedblev at være Herre over Arbejdet, idet der endnu ikke havde fundet nogensteds Detailafstemning Sted, men kun, som sagt, en foreløbig Gennemgaaelse af alle dets Enkeltheder. Forfatteren vedblev at være den, der egentlig var ansvarlig for Arbejdet paa dette dets første Trin. Dernæst blev det saa- ledes af Forfatteren reviderede Forslag med de af ham udarbejdede Motiver tilstillet et be- tydeligt Antal af Mænd, der ifølge Embeds- stilling og Studier eller paa anden Maade kunde antages at interessere sig for Sagen. Arbejdet var efter sin Natur et saadant, at jeg ikke kunde anse det for rigtigt at henstille til den daværende Justitsminister, om han maatte finde Grund til at paalægge Autori- teterne at afgive Betænkning derover. Efter